

Leikkiä vai tappelua?

Teksti Jaana Pohjola Kuva Shutterstock

Opi erottamaan koirien leikki tappelusta ja välttää puuttumasta koirien väliseen leikkiin, jotta ne saavat rauhassa kommunikoida ja lujittaa suhdettaan.

Kun omasta koirasta tulee leikin lomassa hampaitaan näyttelevä ja toista koiraa "alistava" peto, omistajaa saattaa kauhistuttaa. Usein esimerkiksi pentukurssilla ollaan huolissaan siitä, mikä on normaalia leikkiä tai mitkä ovat sopivia tapoja leikkiä. Koirien leikki ja tappelu voi olla vaikeaa erottaa toisistaan, koska koirat käyttävät leikkiessään joitakin samoja eleitä kuin tappellessaan. Erona leikissä on, että eleet on säädetty niin pienelle, ettei toista osapuolta satu.

Koirat eivät opi leikkimisen sääntöjä ihmisiltä, vaan niiden on päästävä oppimaan ne nuorina pentuina toisilta koirilta. Jokaisella koiralla on mahdollisuus oppia leikkimään sopivalla tavalla, kunhan ihminen malttaa pysyä sivustaseuraajan asemassa.

Leikki on kommunikaatiota

Toisen koiran selkään hyppiminen, selättely, pureminen, jahtaaminen, hampaiden näyttely ja hurjat äänitehosteet kuuluvat leikkiin. Kaikki samat eleet kuuluvat myös tappeluun, mutta kun on tosi kyseessä, koira käyttää niitä vahingoittamismielessä.

Koirat käyttävät leikkiessään metakommunikaatiota, mikä tarkoittaa, että ne omaksuvat eri tilanteisiin eri säännöt: se, mikä on sallittua leikkiessä, ei ole välttämättä sallittua muussa yhteydessä.

Leikki on erittäin moniulotteinen tapa kommunikoida. Siksi ihmisen puuttuminen koirien väliseen leikkiin ei ole suositeltavaa. Leikki – joskus rajukin – on äärimmäisen tärkeä keino koirille tutustua toisiinsa ja lujittaa ystävyyssuhteitaan.

Ihminen tulkitsee vain harvoin leikkiä oikein, joten puuttuminen ja keskeyttäminen ei ole hyvä vaihtoehto. Leikkiin sekaantumista voi verrata siihen, että joku koko ajan keskeyttää kun juttelet parhaan ystäväsi kanssa keskittyneesti.

Mistä tunnistaa leikin?

Ennen kuin ryntäät keskeyttämään leikin, malta vielä hetki ja tarkista muutama perusasia, jotka erottavat leikin tappelusta. Näyttävätkö molemmat osapuolet nauttivan tilanteesta? Onko leikki vastavuoroista? Ovatko ilmeet ja eleet liioiteltuja?

Epäillyn uhrin asemassa olevan koiran voi hetkeksi ottaa tilanteesta pois, ja jos se haluaa takaisin, kyseessä on turvallinen ja vastavuoroinen leikki. Leikissä roolit vaihtuvat ja iskuja säästellään.

Leikkiessään koirat näyttävät heikommilta ja asettuvat vapaaehtoisesti haavoittuviin tilanteisiin. Leikissä annetaan tasoitusta, jolla varmistetaan, että kumppanin mielenkiinto pysyy yllä.

Normaaleja leikkieleitä

- Toisen koiran selkään hyppiminen
- Selättely
- Pureminen
- Jahtaaminen
- Hampaiden näytteleminen
- Haukkuminen ja hurjat äänet

Koirat eivät opi leikkimisen sääntöjä ihmisiltä.

Leikki ei ole itsekästä vaan koirat ovat tiiviissä vuorovaikutuksessa keskenään. Hyvä esimerkki tasoituksesta on leikin aikana kaatuminen tai maahan meno. Koira voi heittäytyä selälleen kesken leikin aivan oma-aloitteisesti. Tällaista ei oikeassa tappelussa tapahdu. On huomattu, että leikin aikana kovien otteiden jälkeen esiintyy hyvitteleviä eleitä, kuten leikkiinkutsuja tai selälleen heittäytymistä. Koira voi näin viestittää toiselle, että on edelleen leikkimielellä.

Leikkiinkutsukumarrus on tunnetuin leikkiele. Koira kumartaa toiselle samalla heiluttaen häntäänsä. On huomattu, että leikkiinkutsu ja selälleen heittäytyminen esiintyvät usein leikin aikana ja niiden molempien tarkoitus on pitää leikki hauskana ja vastavuoroisena sekä ylläpitää leikkikaverien mielenkiintoa.

Leikki-ilmeistä tunnetuin on leveä hymy yhdistettynä leikkisilmiin. Leikki-ilmettä ei esitetä todellisen tappelun aikana.

Milloin on aika puuttua peliin?

Todellisen tappelun yleensä tunnistaa, kun sellaisen näkee. Silloin on tärkeää, ettei mene erottamaan koiria toisistaan ja samalla riskeerää omaa terveyttään.

Tappelun voi yrittää keskeyttää huutamalla, heittämällä jotain koiria kohti, suihkuttamalla vettä niiden päälle tai aiheuttamalla jotain muuta yllättävää, joka hetkeksi keskeyttää tappelun, jolloin koirat ehtii napata kiinni.

Joskus leikki alkaa rauhallisesti, mutta tunteet kuumenevat leikin tiimellyksessä. Leikin keskeyttämistä on kuitenkin syytä välttää, koska koiran tulisi oppia itsehillintää, eikä itsehillintä kehity jos omistaja kulkee perässä varmistamassa tilanteita.

Terve eläin leikkii

Tiede on todistanut, että vain hyvinvoivat eläimet leikkivät. Leikki on hyvinvointi-indikaattori ja lajityypillistä käytöstä parhaasta päästä. Leikkimisen ei pitäisi olla vain pennun etuoikeus, vaan aikuisellakin koiralla tulisi olla muutama hyvä leikkikaveri mieltä virkistämässä. Koirille pitää järjestää mahdollisuuksia leikkiä.

Kun etsit koirallesi leikkikaveria, ole ennakolluuloton. Joskus parhaat kaverukset edustavat kooltaan ja luonteeltaan aivan eri ääripäitä. Pentukurssilla, joilla isot ja pienet koirat saavat leikkiä ja sosiaalistua keskenään, nähdään joskus yllättäviä ystävyyssuhteita mini- ja jättitrotujen kesken. Anna koirallesi mahdollisuus kehittyä tai tavaksi leikkijäksi! 🐾

Helppoja tapoja tunnistaa leikki

- Koira heittäytyy selälleen tai menee maahan leikin aikana.
- Koira tekee hyvitteleviä eleitä, kuten leikkiinkutsuja.
- Tunnetuin leikkiele on leikkiinkutsukumarrus: koira kumartaa toiselle heiluttaen häntäänsä.
- Tunnetuin leikki-ilme on leveä hymy yhdistettynä leikkisilmiin.